

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen

MEDITATIE

De liefde Gods geopenbaard

"Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn Eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem"

1 Johannes 4:9

Het is weer Kerstfeest geweest. Jaar op jaar wordt dit gevierd. Jaar op jaar wordt herdacht het grote wonder van de geboorte van de Heere Jezus Christus. Daarin is de liefde Gods geopenbaard, en dat jegens ons!

De liefde Gods. Wie zal die ooit kunnen peilen. God is groot en wij begrijpen het niet. Het is met de liefde Gods als met de oceaan. Deze is vol water. Hoe zal een mens met zijn handen de oceaan leeg kunnen hozen? Het is niet mogelijk! Hoe zal nu een klein mens verstand de liefde Gods kunnen omvatten? Het is niet mogelijk!

God is liefde. Hij heeft niet alleen liefde, maar Hij is liefde. Hij is vol van liefde in Zichzelf, ook tot Zichzelf. Want God is een Drieëinig God.

Eén in Wezen en in drie Personen. In het Goddelijk Wezen hebben alle drie de Personen lief. Volmaakt lief. Zij hebben aan elkander dan ook eeuwig genoeg. God heeft niemand nodig die Hem liefheeft. Hij heeft niet van node om van mensen handen gediend te worden als iets behoevende, daar Hij de Volzalige in Zichzelf is.

Nochtans heeft het God behaagd, een wereld buiten Zichzelf te scheppen. Een schone wereld, een kosmos. "En God zag al wat Hij gemaakt had en zie het was zeer goed".

De mens stond aan het hoofd van de ganse schepping. Hij was de beeldrager van God en kon beantwoorden aan het doel van God, namelijk leven tot eer en verheerlijking van God. God, Die de mens met liefde omringde, hem alles gaf wat nodig was, was des mensen liefde eeuwig waard.

Doch wat niet verwacht mocht worden is toch gebeurd. De mens is van God afgevalen. Hij is de duivel toege-

vallen en heeft in zijn val de ganse schepping meegenomen. Heel de wereld staat brandend – neen niet van liefde, maar – van vijandschap tegenover God. Daar behoren wij ook bij. Want God heeft uit de hemel nedergezien op de mensenkinderen, of er iemand was die naar Hem vroeg en zich verstandig gedroeg. Maar er was en is niemand, ook niet tot één toe. Wat moet God nu met zulk een wereld, met zulke mensen, die branden van vijandschap? Ieder die wel denkt, zal moeten zeggen: Hij moet deze wereld van voor Zijn aangezicht wegdoen. Hij moet ons allen verdoen. Mij en u en jou, niemand uitgezonderd. Dan zou Hij recht zijn in al Zijn weg en werk. Maar nu, hoor en zie: Zijn goedheid kent in het gans heelal geen perk! "Hierin is de liefde Gods jegens ons geopenbaard, dat God Zijn Eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem".

Liefde moet met liefde worden betaald. De mens heeft de liefde Gods in het paradijs met haat betaald. En nu gaat God weer liefde openbaren. Dat is eenzijdige liefde. Liefde van één kant dus. Zij bestaat in de zending van Zijn Eniggeboren Zoon.

Het liefste wat God had, heeft Hij gezonden. Wij kunnen als mensen hier alleen maar menselijk spreken en nooit naar waarheid zeggen hoe groot de Gave van God is aan een wereld verloren in schuld. Het is een onuitsprekelijke Gave. Die Zoon is in deze wereld gezonden, niet om haar te verderven, maar om haar te behouden. Hij is gekomen niet als verwoester, maar als de Zaligmaker. Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken datgene wat verloren was en is. En om dat nu op een Gode betaalmelijke wijze te kunnen doen, moest Hij Zichzelf overgeven tot in de dood, ja de vervloekte dood des kruises. Hij moest nederdalen tot de hel toe. Opdat mensen die de hel hebben ver-

diend en dat duizenden malen, zouden kunnen leven door Hem. Eeuwig leven door het geloof in Hem. Want alleen wie in de Zoon gelooft heeft het eeuwige leven, terwijl degenen die de Zoon ongehoorzaam zijn, het leven niet zullen zien, maar de toorn Gods blijft op hen.

De dood verdiend, en dat eeuwig! En nu leven door Hem, en dan eeuwig! Als ik dit wonder van Goddelijke liefde vatten wil, dan staat mijn verstand vol eerbied stil. En dat van u? Verstaat u dit wonder van de onbegrijpelijke liefde Gods? De wereld verstaat dit niet. Zij is blind voor de liefde Gods en gaat voort met vijandschap te openbaren, totdat God de ongerechtigheid niet langer zal kunnen gedogen. Dan is het afgelopen. Dan zal de liefde Gods tegen de wereld getuigen, waarin God Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft.

De kerkmens zonder meer, die onder de verkondiging van het Evangelie verkeert, dat is de blijde boodschap van de liefde Gods, iedere keer weer, verstaat het ook niet. Hij zoekt zich met wat vroomheid op de been te houden, doch heeft niet eigen verdorvenheid ontdekt, die zo groot is dat hij van nature geneigd is om God en de naaste te haten. Als uw naam hier moet worden ingevuld, wordt dan niet boos, maar bedenkt liever, dat Hij u nog laat toeroepen: Wendt u naar Mij toe, en wordt behouden, want Ik ben God en niemand meer. Ik, Ik alleen heb voor een weg ter ontkenning van Mijn toorn gezorgd door de zending van Mijn Zoon. Veracht dit niet, maar verwacht het alleen van Hem. En ge zult niet teleurgesteld worden. Doch er zijn ook anderen. Mensen die de ogen geopend zijn. Zij hebben hun Gode vijandig bestaan leren kennen. Het zijn naar eigen waarneming "verloren zonen" geworden. Er is van hun kant niets meer goed te maken. Zij kunnen het alleen maar erger maken. Het oordeel heb-

ben zij verdiend en dat voor eeuwig. Doch omdat zij gehoord hebben dat "De Koning Israëls een goedertieren Koning is", gaan zij naar Hem uit, met de koorden der veroordeling om de hals, om op genade te hopen, om genade te bidden. Zij laten daarom niet na hand en oog op te heffen naar omhoog, totdat Hij ook hen genadig zij.

En laat de Heere nu zulke mensen staan? Neen, die Hem aanroept in de nood, die vindt Zijn gunst oneindig groot. Hij laat de zodanigen Zijn geopenbaarde liefde zien. Zij worden door de Heilige Geest op de Heere Jezus Christus gewezen, de Eniggeboren Zoon van God, Die in hun plaats al het oordeel gedragen heeft, opdat zij in het gerichte Gods zouden vrij gesproken kunnen worden. Vrij van schuld en straf en daarbij een recht zouden krijgen op het Eeuwige leven. Zalig wie daar iets van mag

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Kopie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar:

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, tel. 0527-688978

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. Telefoon: 0184-669116.

Fax: 084-8509558.

Girorek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 7,- per jaar.

Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 6 dollar per jaar.

Advertenties € 0,35 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

beleven, door het geloof. Door de liefde Gods verklaard en toegepast door de Heilige Geest, gaat het hart in liefde branden. Liefde tot God de Vader, Die zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft, liefde tot God de Zoon, Die Zichzelf gegeven heeft en liefde tot God de Heilige Geest, Die in alles mede gewerkt heeft en het aan het hart geopenbaard, verklaard en toegepast heeft. De tekst wordt dan in stille verwondering gelezen: "Hierin is de liefde Gods geopenbaard, dat God Zijn Eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem". Het wordt dan een leven tot eer en verheerlijking van God. O zeker, hier

VAN DE ADMINISTRATIE

Bij het verschijnen van het eerste nummer in het jaar 2002, willen wij allereerst onze lezers Gods onmisbare zegen toewensen. Wij hopen, dat u ons blad weer met genoeg zult lezen en dat het gezegend mag worden in uw persoonlijke leven.

Na een lange reeks van jaren met hetzelfde abonnementsgeld is door het bestuur besloten, om de abonnementsprijs voor het komende jaar vast te stellen op zeven Euro. Sterk gestegen portokosten en hogere kosten voor het drukken van het blad noodzaakten ons tot deze stap.

Deze 7 euro dekt in het geheel niet de werkelijke kosten van een jaargang.

Deze bedraagt circa 24 euro.

Wij zijn dan ook erg blij, met de vele abonnees, die naast het abonnementsgeld ook nog een gift overmaken.

Wij willen op deze plaats al die abonnees, stichtingen en bedrijven hartelijk dank zeggen, die dat in het afgelopen jaar gedaan hebben. Wij mochten zoveel giften ontvangen, dat bijna alle jaarlijkse exploitatiekosten hieruit konden worden voldaan. Wij hopen, dat u ons in dit jaar wederom zult willen helpen. Begin Februari zal de acceptgiro voor het abonnementsgeld van het jaar 2002 weer aan u worden gestuurd. Wij hopen en verwachten, dat u deze kaart, na ontvangst weer zo spoedig mogelijk naar uw bank terugstuurt, zodat wij ook weer onze crediteuren kunnen betalen. Abonnees die op elektronische wijze betalen, kunnen dit uiteraard op deze wijze doen. Een vriendelijk verzoek voor onze abonnees in Canada en Noord-Amerika. Wilt u ons liever

altijd nog maar in beginsel, gebrekkig, maar met een hope dat het dan toch eens volkomen zal zijn.

Verlost zijnde van alle vijanden om Hem dan te dienen zonder vrees.

Lof zij de God van Israël

De Heere, Die aan Zijn erfvolk dacht.

Die door Zijn liefderijk bestel,

Verlossing heeft teweeg gebracht.

Een hoorn des heils heeft opgericht,

't Geen Davids huis was toegezegd,

Dat wil Hij ons nu schenken...

Zalig wie hier zijn naam in mag vullen. Die heeft waarlijk Kerstfeest gevierd.

Wijlen Ds. H.C. v.d. Ent

geen cheques of contant geld sturen. De kosten voor het omwisselen hiervan zijn dermate hoog, dat er van de abonnementsprijs bijna niets overblijft. V

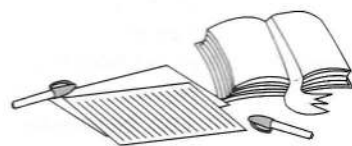
oor deze abonnees is het contactadres nog steeds: de heer M. Sommer, 980 Sawmill RD, RR2 Ancaster L9G 3L1, Ontario Canada tel no. 9057654195. Aan hem kan het abonnementsgeld worden overgemaakt en kunnen adreswijzigingen worden doorgegeven.

Degenen die verleden jaar een geschenk- of proefabonnement hebben gekregen voor een jaar en waarvan deze periode nog niet is verstreken, zijn uiteraard niet verplicht om nu al het abonnement te betalen. Uiteraard mag dit wel.

Wij ontvingen in de afgelopen veertien dagen nog fl.1.550,- voor de school te Dundas. Dit betrof fl. 250,- van de Chr. Geref. Kerk te Zaamslag, fl. 300,- van Meerkerk en fl. 1000,- van Middelharnis.

Namens het bestuur van de Rehoboth school te Dundas hartelijk dank!

*Met vriendelijke groet,
P.J. Boers*

VAN DE REDACTIE

Inhoud.

U treft een meditatie aan van wijlen ds. H. C. v.d. Ent over 1 Johannes 4:9 als nabetrachting op het herdenken van de geboorte van de Zaligmaker.

Ds. J.P. Boiten geeft informatie over het werk van de Generale Synode. Ds. M.C. Tanis schrijft een artikel "Hoe is het bij ons?" Van de hand van ds. K. Visser treft u weer een artikel aan "Voor de jeugd". Het jaaroverzicht is weer verzorgd door de fam. Boer-Bunk uit Barendrecht. Wij willen hen hartelijk dank zeggen voor het vele werk dat zij hieraan hebben besteed.

Nieuwe vormgeving.

Met ingang van de 37e jaargang van ons blad is de uiterlijke vormgeving veranderd: frisser, minder massief en meer eigentijds. We hopen dat u er tevreden over zult zijn en dat ons blad aan het doel mag blijven beantwoorden: Bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen. Want het is uiteraard niet de bedoeling dat er wijziging optreedt in de inhoud van ons blad. Moge de Heere ook dit pas begonnen jaar Zijn zegen gebieden over de uitgave van ons blad.

Verhuizing Ds. J. Oosterbroek.

Oud Adres: Meelstraat 37
4301 EB Zierikzee.

Nieuw adres per 20 december 2001:
Bisschopsbergweg 29
7974 HC HAVELTERBERG
tel. 0521 514098

Promotie drs. W. van Vlastuin.

D.V. Vrijdag 11 januari 2002 om
15.00 uur zal drs. W. van Vlastuin,

geb. 6 maart 1963, herv. Predikant te Katwijk aan Zee, promoveren op het proefschrift getiteld: *De Geest van opwekking. Een onderzoek naar de leer van de Heilige Geest in de opwekkingstheologie van Jonathan Edwards (1703-1758).*

LCJ

In december j.l. werd een Kruispuntconferentie belegd over 'huwelijk en gezinsvorming'. Inleiders waren: prof. Dr. W.H. Velema en Martien van der Zwan, voorlichter bij de RMU. Terecht werd gesteld dat in het huwelijk principiële bereidheid dient te zijn tot het krijgen van kinderen.

Ook werd gewezen op verontrustende ontwikkelingen in onze maatschappij. De overheid wil deeltijdarbeid bevorderen, de kinderopvangcapaciteit uitbreiden en de winkeltijden verruimen. Volgens de huidige denkwijze bestaat het gezin uit twee 'economisch zelfstandige individuen.' Deze ontwikkelingen vragen om keuzes. Van der Zwan gaf terecht aan dat hij huiverig is voor het uitbesteden van kinderen aan commerciële zorg.

Verschijningsdatum volgende nummer.

Het volgende nummer van ons blad zal D.V. donderdag 24 januari verschijnen. Copy graag binnen donderdag 17 januari.

AvH.

spraken filistijns. De joodse taal, het hebreëuws was hun onbekend. En dan dient niet slechts gedacht te worden aan de taal op zich, maar ook aan de taal van het woord van de Heere. Hun opvoeding kreeg een heidense kleur. Er werd ook niets van de Heere, Zijn woord en Zijn wet, Zijn dienst, Zijn leiding met Zijn volk bijgebracht. Het eigen karakter van het joodse volk, het volk dat de God van de patriarchen had uitverkoren, bleef hen vreemd. Zo ook de ceremonien, de schaduwachtige dienst. Ze hoorden ook niet van zonde en genade, van verlorenheid en verlossing. Van Adam en Christus. Van het vrezende van de Heere, wat dit inhield en bracht in en voor het leven, bleef geheel onbekend. Wat erg! Dat het daartoe kwam, waren de joodse ouders die bij de huwelijksluiting betrokken waren, schuldig alsmede de bruidegom. Nu was een gemend huwelijk niet uitgesloten, wanneer men de belijdenis van Ruth uitsprak, of wanneer men instemde met wat door Rachab werd uitgesproken en beleden: de Heere uw God is een God boven in de hemel en beneden op de aarde. Door zulk een verbintenis zouden de kinderen opgevoed worden naar de wil van de Heere. In hun spreken en in hun doen en laten zou dit gemerkt worden. Maar nu was er het tegendeel. Een teken aan de wand voor ons. In onze tijd gaan de grenzen tussen kerk en wereld almeer vervagen. De taal van de wereld kan als het water zo damloos in het leven vloeien. Het is niet overdreven, wanneer we zeggen dat het Asdodisch spreken vandaag 'in' is. Het meedoen, het mee kunnen spreken wordt overal gehoord. De taal van de media, het thuis zijn in de popmuziek, in de voetbalwereld zijn geen onbekende dingen. De sporttermen worden gekend en de resultaten van de clubs, bijzonder die van de eredivisie worden besproken. De maandag ochtendkrant wordt gretig gelezen. De gevaren die er zijn mogen we niet onderschatten. Welk een lectuur is verkrijgbaar. Wat wordt er via de tv en het internet geboden. Het oog kan veel zien en het oor horen. Het denken wordt vertroebeld en de onreinheid kan in het hart werken. De stelling dat de bijbel een moeilijk boek is, ontbreekt niet. Vele eeuwen geleden geschreven.

De kerkdiensten worden gevuld met terminologieën en de catechisaties zouden totaal anders moeten zijn. Het

HOE IS HET BIJ ONS?

Wanneer we Nehemia 13 lezen, komen we weer gemengde huwelijken tegen. Tot twee maal, had de teruggekeerde gemeente gezworen, dat er geen gemengde huwelijken meer zouden voorkomen. In Ezra 10:5 lezen we dat Ezra de oversten van de priesters, de levieten en gans Israël deed zweren, te handelen naar het gesproken woord en zij zwoeren. In Nehemia 10:29 en 30 staat, dat zij zich verplichten onder ede en zelfs vervloeking, dat zij hun dochters niet zouden geven aan de volken van het land en hun dochters niet zouden nemen voor hun zonen. Toch kwam de bedreven zonde weer voor. De vermenging vond plaats. Wat is de zonde toch aantrekkelijk. De Heere kan waarschuwen en wijzen op de gevolgen, maar men kan doorgaan. Beloften kunnen onder ede afgelegd

zijn, maar kunnen makkelijk verbroken worden en zelfs tot het verleden gaan behoren, alsof er geen Heere bestaat. Die weet en niet vergeet. Achter de tijdsituatie kan men zich verschuilen of met de verschuiving van het tijdsbeeld meegaan. De Heere laat zich niet meetrokken. Zijn wil blijft wet! En Zijn wil staat in Zijn Woord. Daar dienen wij ook vandaag aan te denken en rekening mee te houden. Wee onzer wanneer we uitgaan van of stellen een aangepast woord. We zullen in ons doen en laten dan de Heere niet meekrijgen. Integendeel. De gevolgen van onze houding, van onze levenswijze blijven niet uit. Het werd gezien bij Nehemia's terugkeer uit Babel. Joodse mannen waren getrouwd met vrouwen uit Ammon, Moab en uit de filistijnse stad Asdod. Deze kinderen

moet zijn confereren en discussieren en niet onderwijzen en zeker geen lesjes leren. Van dit alles horen de jongeren. Laten we niet onderschatten in welk een tijd zij leven en welk een tijdsbeelden er zijn in de kerken. De ouders hebben een niet te onderschatten taak. Hun voorbeeldfunctie was altijd geboden. De Heere wijst daarop in Zijn woord, maar bijzonder vandaag komt het daarop aan. Hoe hoog staat het Woord van de Heere in het leven aangeschreven. Wat is het voornaamste? Zien jongeren dat ook bij de ouders? Horen ze dat? Is er naast stimulerend bezig zijn, de steun en het gebed voor de kinderen en is er tijd voor hen? Neemt men de tijd voor hen? Bidt men met hen? Geeft het onderwijzend personeel, geven de

predikanten en ouderlingen zoveel mee, dat kan dienen voor leiding en bijstand in de opvoeding? Dit zijn dingen waar niet aan voorbij mag worden gegaan. Ik vrees dat het samenspel gering is. Erg was het, een joods vader liet alles toe en zelfs gaan. Ontzettend is het, wanneer wij vandaag de wereld laten werken in het leven van de jongen of het meisje. Of dat men alleen waarschuwend, vermanend optreedt en niet naast het kind, de kinderen staat. Als het belofde bij het doopvont onbesproken blijft. Ons ja-woord verdwijnt niet. Gode zij dank, ook 's Heeren ja en amen niet. Is het een steun? Wordt er een beroep op gedaan door u en door jou?

ds. M.C. Tanis

DE GENERALE SYNODE (8)

Dinsdagmorgen 20 november, de derde zittingsweek, begint de synode met rapport 8 van commissie 4 over het **Contact Orgaan Gereformeerde Gezindte**. Het COGG heeft besloten dat de Gereformeerde kerken in Nederland niet langer lid kunnen zijn van dit orgaan, o.a. vanwege de publicaties van dr. C.J. den Heyer over de verzoening. Hoe verdrietig dit ook is, het COGG is de vrijblijvendheid voorbij, zo wordt ter vergadering opgemerkt. De synode constateert dat het COGG ernst maakt met de binding aan de gereformeerde belijdenis. Nu genoemde kerken niet meer participeren is het mogelijk om inhoudelijk serieus met elkaar te spreken. De synode besluit dat Deputaten Eenheid blijven deelnemen aan het COGG.

Het rapport over de geestelijke verzorging van de **varenden** krijgt nu de aandacht. Ds. H. v.d. Ham, de schipperspredikant, heeft veel pastorale contacten met de schippersgezinnen. Aan zijn werk zit ook een evangelisatorische kant. Schippersgezinnen hebben hun eigen problemen, zodat pastorale aandacht gewenst is. Vragen zijn er over de beschreven procedure voor het beroepen van een predikant. Hoeveel tijd wordt besteed aan evangelisatie? Moet de zorg voor de schippers niet worden ondergebracht bij deputaten Evangelisatie? Vanuit deputaten wordt opgemerkt dat de noodzaak om op zondag te varen bij de schippers niet sterk is. In

principe is één werkdag bestemd voor evangelisatie. De commissie zal samen met deputaten spreken over bijlage 2 inzake de procedure voor het beroepen van een schipperspredikant.

Deputaten **correspondentie** hebben zich bezonnen op art. 4 van de kerkorde, over de gang van zaken rond het beroepen van een predikant in het buitenland. Er wordt een wijziging in die regeling aangebracht. Een kerkenraad die een predikant uit het buitenland wil beroepen zal eerst van deputaten Correspondentie een schriftelijk advies vragen, en de classis zal na kennisname van dat advies, de kerkenraad adviseren.

Nadat in comite is vergaderd, buigt de synode zich over het rapport van de **studiecommissie** betreffende begeleiding en uitkering in geval van voortijdige ambtsbeëindiging. Het voorstel is om een deputaatschap voortijdige ambtsbeëindiging te benoemen, met een sectie uitkeringen en een sectie begeleiding. Er worden verschillende kritische opmerkingen gemaakt. De principiële aspecten heeft de commissie niet behandeld. De relatie plicht en recht, de roeping van de kerk hen te onderhouden, het recht om predikanten te adviseren over te gaan tot een andere staat des levens – deze zaken zijn niet aan de orde gekomen. Kunnen we dan overgaan tot een nieuwe regeling die de bestaande regelingen moet vervangen? Eerst

moet er bezinning komen op de principiële uitgangspunten. Tal van zaken zijn niet geregeld. De beantwoording van de vragen bevredigt niet. Van de kant van de studiecommissie wordt erkend dat niet alle vragen ten principale zijn behandeld. Vanuit de vergadering wordt aangedrongen op principiële en praktische bezinning, voordat de huidige regelingen worden vervangen. Er wordt geen besluit genomen. De commissies zullen zich nader bezinnen.

Aan de orde is het rapport van de commissie inzake **misbruik van pastorale relaties**. Deze commissie heeft o.a. een ontwerp voor een klachtenprocedure ingediend. Een klachtencommissie moet benoemd die zich aan deze procedure zal houden. Er is tevens een gedragscode opgesteld voor ambtsdragers ter voorkoming van misbruik van en in pastorale en/of kerkelijke gezagsrelaties. Na het lezen van deze code dacht een predikant er over om maar z'n ontslag in te dienen! Hoe reëel is die gedragscode? Hoe is de visie op de verdorvenheid van de mens; waar is de genade van zondag 1? Heeft deze code slechts een signaalfunctie? De code wordt onevenwichtig en onverantwoord geacht. De rapporteur maakt duidelijk dat het niet een tweede wet mag worden. Die code kan gehanteerd worden als aanknopingspunt voor gesprek. Hoewel sommigen de gedragscode een uitstekend document vinden, blijven er toch vragen over bij de vergadering. In hoeverre heeft die code een kerkelijke status? Kan de klachten commissie in contact treden met de classis? De commissies gaan met elkaar spreken over een goede formulering.

Aan de orde is de **instructie** van de PS van het Oosten met het voostel een demografisch onderzoek naar het ledental van onze kerken te doen. Na eerdere bespreking komt de synodale commissie nu met een nieuw rapport. Daarin staat dat een demografisch onderzoek niet bij voorbaat leidt tot het stellen van prioriteiten in het werk van de kerken.

De uitgaven van de kerken moeten niet sterk stijgen. Het is beter dat elk deputaatschap eigen beleid onderzoekt en waar nodig onderdelen van het beleid beperkt of afbouwt. Aldus besluit de synode, waarmee de instructie van de PS niet is aanvaard.

Dinsdagavond spreekt de synode over het rapport van deputaten voor contact met de **overheid**. Deze deputaten hebben een nota opgesteld "Ontwikkelingen rond het huwelijk". Daarin staat aangegeven hoe we als kerken het huwelijk zien op grond van de Heilige Schrift. In de samenleving is er een wijziging gekomen t.o.v. het huwelijk. In deze nota wordt principeel stelling genomen tegenover andere vormen van samenleven.

In de bespreking komt naar voren dat de kerken met de voorgestelde definitie van het huwelijk in een isolement komen. Vragen worden gesteld over de voorgestelde definitie van het huwelijk. Het huwelijk kan gemakkelijk worden omgezet in een geregistreerd partnerschap. Kerken die weigeren een zgn. 'homo-huwelijk' te bevestigen kunnen worden aangeklaagd wegens discriminatie. Moeten deputaten, zoals de commissie voorstelt, zich bezinnen over het ongehuwd samenwonen? Een afgevaardigde pleit er voor om ons als kerken richting overheid veel meer te profileren. Een andere broeder vraagt of ons niet veel meer bescheidenheid past? Omdat er een paar voorstellen zijn, wordt de afhandeling van dit rapport verschoven naar morgen.

Tot slot komt nog een voorstel van het **moderamen** aan de orde. De predikant van de roepende kerk wordt voortaan niet meer tot adviserend synodelid benoemd. Want de synode vergadert niet meer in de plaats van de roepende kerk. Het moderamen krijgt verder toestemming om bij de samenstelling van de Acta selectief te werk te gaan m.b.t. financiële overzichten en bijlagen. De Acta moeten niet te omvangrijk worden.

Woensdag 21 november wordt allereerst tot besluitvorming overgegaan inzake het rapport van de deputaten voor contact met de **overheid**. De commissie stelt o.a. een gewijzigde definitie van het huwelijk voor. De synode besluit aan art. 70 KO een nadere omschrijving van het huwelijk toe te voegen: onder huwelijk dient te worden verstaan, de wettelijk geregelde, als zodanig formeel publiek bekrachtigde levensgemeenschap tussen één man en één vrouw, naar de zin van de instelling voor het leven aangegaan. De nota over het huwelijk wordt de kerken aangeboden. Deputaten krijgen de opdracht een handleiding op te stellen waarin staat hoe de kerk moet handelen met ongehuwd samenwonende paren. Tevens

zullen ze bijbels verantwoord materiaal verzamelen inzake huwelijk en sexualiteit, om dit voor de kerken beschikbaar te stellen.

Hierna gaat de synode over tot de behandeling van het rapport van deputaten **Adma**. Omdat er vragen zijn over de beoordeling van de scriptie van de functionaris van dit deputaatschap, gaat de vergadering in comite.

Na opheffing van het comite wordt meegedeeld dat de synode heeft besloten dat deputaten Adma het gesprek ter beoordeling van de scriptie van H.H. van Well, gezien een aantal gebleven betwistbare opvattingen, dienen voort te zetten.

Deputaten Adma werken via de Classicale Diaconale Commissies aan toerusting van diakenen. Het rapport over het diaconaat is de kerken ingezonden. Niet alle kerkenraden hebben dit (al) besproken. De classes hebben nagedacht over de afvaardiging van het aantal diakenen. De uitkomst hiervan laat een zeer gevarieerd beeld zien. Deputaten willen dat de synode zal besluiten dat elke gemeente naar elke classis een diaken zal afvaardigen. De commissie acht dit te voorbarig. Uit de vergadering komen stemmen om definitief niet over te gaan tot het verplichten van die afvaardiging. De gelijkwaardigheid van de ambten hoeft niet uit te komen in een evenredige afvaardiging. Een aantal voorstellen wordt door de commissie nader bekeken. Na de middagpauze kan de synode dit afronden. Het rapport 'Diaconaat, diaken en kerkelijke vergaderingen' zal opnieuw onder de aandacht gebracht worden van de kerkenraden en classes ter bezinning. Van elke classis wordt een gemotiveerde en afgeronde beslissing gevraagd inzake de afvaardiging van diakenen naar hun vergadering.

Hierna spreekt de synode over de **herziening van de liturgische formulieren**. Deputaten menen dat het zinvol is om nieuwe liturgische formulieren voor de eredienst op te stellen. Daarnaast moeten de bestaande klassieke formulieren hun plaats in de eredienst houden, al kan er een hertaling plaats vinden. De taal van de formulieren moet laagdrempelig zijn.

Ter vergadering wordt opgemerkt dat hetgeen we in de klassieke formulieren vinden, niet te hertalen is. Als je

het verstaat, heb je meer niet nodig! Zijn er mogelijkheden voor samenwerking met andere kerken, of de Gereformeerde Bond? De ene afgevaardigde pleit voor uitbreiding want onderwijs is hard nodig, de andere broeder wijst er op dat een uitbreiding de kennis van de inhoud niet ten goede komt.

De commissie stelt voor deputaten opdracht te geven tot het opstellen van nieuwe formulieren, samen te werken met de Vrijgemaakte deputaten, en met hen onderzoek te doen naar de samenhang tussen de huidige cultuur en de liturgie. Hiertegen zijn nogal wat bezwaren vanuit de vergadering. Er worden meerdere voorstellen ingediend; de commissie neemt deze mee, zodat besluitvorming later plaats vindt.

Hoe worden de verschillende gaven waarmee de Heilige Geest in de gemeente mannen en vrouwen toerust, gebruikt? Daarnaar heeft een studiedeputaatschap '**dienst van de vrouw**' de afgelopen jaren onderzoek gedaan. Men komt tot de conclusie dat ontplooiing van de gaven die de zusters der gemeente hebben, dringend gewenst is. Het rapport pleit voor goede regelingen bij de aanstelling van gemeenteleden in niet-ambtelijke diensten. Er is een formulier opgesteld voor inleiding tot een bijzondere dienst.

In het commissierapport is een duidelijk onderscheid aangegeven tussen ambtelijke en niet-ambtelijke taken. Gewezen wordt op het gevaar dat het spontane karakter van de dienst door zusters in het gedrang komt door alles te formaliseren. Wat valt onder het ambtelijk werk en wat niet? De rapporteur wijst er op dat er geen vermenging van taken moet plaatsvinden. Vanuit de geloofsverbondenheid met Christus vloeit het ambt der gelovigen, waarvoor geen officiële aanstelling nodig is, want dat behoort bij het wezen van het christelijke leven.

De synode besluit de kerken op te roepen voor de vervulling van niet-ambtelijke diensten ruimte te geven aan zusters der gemeente die daartoe gaven hebben ontvangen. Het deputatenrapport wordt ter bezinning aan de kerken aangeboden.

Dan zet de synode zich aan een vervolgbespreking over het rapport van deputaten **kerkjeugd**. De rapporteur gaat verder met de beantwoording

van de vragen. Volgens zijn commissie hebben de deputaten voldoende materiaal aangedragen om over de mogelijkheid van een jeugdbureau verder na te denken. De jeugdorganisaties zijn van mening dat er geen grondig onderzoek in de kerken is gedaan, zodat zij nog niet weten of ze er in zullen participeren.

De voorzitter van deputaten brengt naar voren dat de CGJO zich zou opheffen als er een goed functionerend jeugdbureau zou zijn. De LCJ kijkt er anders tegenaan. Hij vindt het voorstel van de commissie te vaag en wil een duidelijk ja of nee van de synode horen m.b.t. een jeugdbureau. Het Leerplan Onderwijs en Vorming is een basisdocument; bij goedkeuring door de synode zal er een praktisch stuk van worden gemaakt. Beide jeugdorganisaties krijgen evenveel subsidie, onafhankelijk van het ledenaantal. In de tweede ronde worden een aantal voorstellen ingediend,

zodat de commissie zich opnieuw er over zal buigen. Het laatste onderwerp van deze dag is een voorstel van de commissie bezwaarschriften. De kerkenraad van Arnhem heeft een revisieverzoek ingediend m.b.t. het synodebesluit 1998 inzake vrouw en ambt. In een eerdere bespreking werd door afgevaardigden gevraagd naar een nadere onderbouwing van het standpunt van de commissie. Over een drietal argumenten die Arnhem naar voren brengt gaat de commissie nader in. Het vraagt nu nauwelijks nog bespreking. Met algemene stemmen wordt het revisieverzoek afgevoerd.

Met Schriftlezing en zingen uit Psalm 105 wordt deze dag na dankgebed afgesloten.

Slidrecht, ds. J. P. Boiten.

Bijbeluitleg in de prediking. Een enkele preek kan soms duizenden hemelen in zijn hart scheppen en doet al weer verlangen naar een nieuwe gelegenheid om op te gaan onder de Woordbediening.

En als hij dingen ontmoet die zwaar zijn om te verstaan, dan rekent hij het tot zijn eer Hem te aanbidden, *'Die in de donkerheid woont en wiens eer het is een zaak te verbergen.'*

Hij legt uit hoe men met Gods beloften en bevelen moet omgaan. Voor de ure der verzoeken geeft hij tal van goede raadgevingen.

'Nu zal ik, in de dagen van rust die ik nog heb, verzamelingen maken van bewijzen voor de waarheid, verzamelingen van de gronden mijner hoop.'

De tijd is kort. Maar wanneer we het dierbare Woord Gods in ons hart mogen omdragen, kan niemand het ons ontnemen.

En als in stervensnood het hoofd wordt neergelegd, zal het Woord vergezellen naar de woningen van eeuwig licht. Daar zal het Lam een open boek zijn. *'Dan zal ik in een ogenblik meer wonderen in u zien, dan de bekwaamste uitlegger mij nu in duizend doordachte leerredenen zeggen kan.'*

Met enkele citaten hebt u een indruk kunnen krijgen uit de inhoud van het boekje. Om de stijl en woordkeus van ds. Broes geen afbreuk te doen, is besloten om het boekje niet te herschrijven. Wanneer we gewoon zijn om de oude schrijvers te lezen, dan zal dat zeker geen moeite kosten om over enkele oudere woorden heen te lezen. Het zal jongere lezers aanleiding geven om de zin nog eens te herlezen om de inhoud rustig op zich te laten inwerken. Het boekje is te bestellen in de boekwinkel onder ISBN 90 76803 10 2. U kunt het ook kopen via A.J.W. den Hartog, Achthoven 66, 4128 LX Lexmond, tel. (0183) 602593. De uitgave is verzorgd door uitgeverij De Sleutel te Leerbroek. De prijs is f 9,50 of 4,32 Euro (exclusief verzendkosten).

ds. M.v.d. Sluys

DIERBARE BIJBEL VAN DS.P.BROES

Lerende ouderling A. van Rossem kwam in bezit van het boek *De pijnzende Christen*. Hij begeerde ook anderen met de inhoud ervan bekend te maken. Het eerste stukje is nu verschenen. Het wil ons leren hoe we Gods Woord biddend hebben te overpeinzen.

De auteur ds. P. Broes (1726-1797) heeft vijf gemeenten gediend. In de laatste gemeente Amsterdam heeft hij ruim 27 jaar met zegen gearbeid. Op 57 jarige leeftijd verscheen van hem een eerste geschrift, 'dat zich door ernstige, christelijke, gemoedelijke geest kenmerkt.'

Vele verschillende onderwerpen worden door hem in zijn boek behandeld. Hij noemt als het nut van de eenzaamheid het wegsmelten voor de Heere. Omdat we allen op weg zijn naar de eeuwigheid, begeert hij een goed getuigenis af te leggen van de trouw en liefde van zijn Verlosser. Wanneer de Heere Jezus hem een kruis zendt, is dat ook een middel om Zijn verlossend werk te leren. Wat Christus zendt is heilzaam. Naast andere stukjes over het kennen van Christus, het Heilige Avondmaal heeft Broes na een ziekte een overdenking geschreven over de *Dierbare Bijbel*.

Wat is het nut van het lezen in Gods Woord?

Broes noemt de Bijbel een vraagbaken. Het is een lamp voor zijn voet, een licht op zijn pad. Een kompas op de bakenloze zee waarop ik dobber. Het is een schathuis van vertroosting.

Het is een onfeilbare toetssteen. *'Als ik u lees, gevoel ik dikwijls iets, dat ik in het lezen ook van de uitnemendste menselijke geschriften nimmer voelde. In u lees ik Gods eigen taal. In dat gezag rust mijn geloof.'*

Blijkbaar heeft Broes in de derde gemeente Vlissingen het boekje geschreven. Hij herinnert aan de tijd van de duisternis van het heidendom. *'Het teder gevoel van de verplichting, die ik aan God heb, neemt toe, wanneer ik miljoenen van mijn tijdgenoten, bij de welke de kostbare openbaring, die in mijn Bijbel begrepen is, tot hier toe geheel onbekend is, voor de aandacht breng.'* Gaarne wil hij de inhoud van de Bijbel bekend maken onder de mensen. En het gevoel tot die plicht neemt toe, als hij overdenkt hoe lang en onbelemmerd hij al gebruik kan maken van de Bijbel.

In een apart hoofdstukje overdenkt hij het nut van het beluisteren van de

Beste jongelui, graag wil ik de draad weer oppakken. Jullie hebben een paar keer de rubriek "Voor de Jeugd" moeten missen, omdat het synodewerk extra tijd heeft gevraagd. Ik wil jullie allereerst een gezegend nieuwjaar toewensen. Jullie krijgen van de HEERE de tijd om Hem te leren kennen. Ik hoop dat je zo de tijd mag uitkopen. Nu we het toch over "tijd" hebben, dat is het onderwerp waar ik het in de komende artikelen met jullie over wil hebben. De aanleiding tot dit onderwerp zijn een aantal brieven, die ik van jongeren heb gekregen over een aantal concrete onderwerpen, die met onze vrijetijdsbesteding te maken hebben.

De tijd door God geschapen

In Genesis 1 kunnen we lezen dat God in zes dagen de hemel en de aarde heeft geschapen. Een van de dingen die toen geordend zijn, is de wisseling van de dag en de nacht. De HEERE heeft het licht geschapen, daarna de hemellichamen en vervolgens orde aangebracht in de tijd. Zo kondigt het zonlicht ons het aanbreeken van de nieuwe dag aan en de zonsondergang het begin van de nacht. In Psalm 74:16 lezen wij: *"De dag is Uwe, ook is de nacht Uwe; Gij hebt het licht en zon bereid."* Bij de schepping heeft de HEERE ook zorg gedragen voor een goede weekindeling. Jullie kennen allemaal de woorden uit het vierde gebod: *"zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen, maar de zevende dag is de Sabbath des HEEREN uws Gods.....want in zes dagen heeft de HEERE de hemel en de aarde gemaakt enz."* Verder heeft de HEERE de loop van de seizoenen ingesteld. Na de zondvloed zegt de HEERE: *"Voortaan zullen al de dagen der aarde zaaiing en oogst, koude en hitte, en zomer en winter en dag en nacht niet ophouden."* (Gen.8:22)

De tijd van God ontvangen

Zoals uit het bovenstaande blijkt, hebben we de tijd van God ontvangen. Hij is de Schepper van de tijd. Elke dag is een gave van God. Probeer daar eens over na te denken. Als je wakker wordt en je gaat naar bed, de nacht breekt aan. God zorgt voor al deze dingen. Als je zo'n grote gave

van Hem ontvangt, dan mag Hij toch wel vragen wat jij allemaal met je tijd doet? Gun even jezelf de tijd, om over 'jouw tijd' na te denken. Je mag er op een bijbelse manier van genieten. (Prediker 11:9) Je mag van je tijd gebruik maken om jezelf te ontwikkelen, om op te groeien tot de volwassenheid. Het is vooral 'genadetijd'. De bijbel noemt het 'de welvaangenamete tijd', 'de dag der zaligheid'. (2 Kor.6:2) De kanttekenaren op de Statenvertaling zeggen hiervan: "Het is de tijd om mensen door Christus en Zijn dienaren op te roepen tot bekering en hun daartoe krachtig door Zijn Geest te brengen". God geeft jou de tijd om het ware geluk te vinden. Hoeveel tijd heb je al gekregen? 18 jaar? Dat zijn 936 weken, 6570 dagen, 157.680 uren. Wat een grote gave! Gebruik het tot eer van God.

De volgende keer wil ik verder gaan over onze tijdsbesteding. Ontvang de hartelijke groeten van jullie vriend ds.

K. Visser

PERBERICHT

ACTIE VRIJLATING CHRISTENEN IN VIETNAM

De Vereniging van Christenen tegen Vervolging en Marteling (VCVM-Nederland) verzamelde in de afgelopen maanden tijdens een handtekeningenactie voor de vrijlating van zes Pakistaanse Christenen die gevangen zitten vanwege hun geloof 11.303 handtekeningen.

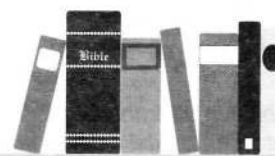
De VCVM is thans een handtekeningenactie begonnen voor de vrijlating van 20 Vietnamese Christenen die vanwege het uitdragen van hun geloof gevangen zitten. Hun namen zijn: Ds. Nguyen Hong Quang, mevrouw Quang en Truong Hien die gearresteerd werden op 17 augustus 2001 en Sung Seo Choa die gearresteerd werd in september 2000. De namen van 16 gevangen zittende voorgangers, behorend tot de Hmong-stam, wonend in het bergland in het noordwesten van Vietnam, zijn: Sua Sung Vu, Thua Tu

Thua, Sung Phia Dia, Giang A Ly, Vang A Chua, Giang A Xem, Cu Van Long, Van Sua Giang, Thao Nhia Vu en Ly A Hu. Zij werden tussen augustus 2000 en oktober 2001 gearresteerd, omdat ze het christelijk geloof verbreidden.

De VCVM acht het gevangen houden van deze Christenen in strijd met de Verklaring van de rechten van de mens waarin staat dat ieder recht heeft op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst. De VCVM heeft een verzoek om vrijlating opgesteld dat gericht is aan de Vietnamese autoriteiten. Ieder kan handtekeningen verzamelen onder dit verzoek.

Het bestuur van de VCVM acht het van belang dat ook brieven naar de Vietnamese autoriteiten gestuurd worden. Als er veel brieven binnenkomen, kan dat leiden tot vrijlatingen, zoals de ervaring leert.

Een handtekeningenlijst en een voorbeeld brief, met adressen van Vietnamese autoriteiten, kunnen aangevraagd worden bij: VCVM-Nederland, Postbus 296, 3770 AG Barneveld of tel. 0318-556522 of 0342-420325. Men kan zich opgeven als contactpersoon om na kerkdiensten handtekeningen te verzamelen voor acties van de VCVM voor vrijlating van vervolgd. Men kan zich aanmelden via de bovengenoemde telefoonnummers.

BOEKBESPREKINGEN

Bij de uitgeverij Lectori Salutem zijn weer een aantal brochures verschenen die wij graag kort bij u aankondigen.

Nr. 95 Ds. J.C. Meeuse, **Waarom naar de belijdeniscatechisatie?**

Overwegingen ten aanzien van het al of niet gaan naar de belijdeniscatechisatie.

Geschreven voor oudere catechisanten die met vragen omtrent deze gewichtige zaak lopen. De brochure bestaat uit twee delen: **Waarom wel naar de belijdeniscatechisatie? Waarom niet naar de belijdeniscatechisatie?** Prijs f. 3,50.

Nr. 97 Wilhelmus Schortinghuis, **Inleiding tot het innige christendom.** Verschenen in 1740. Schortinghuis drong aan op een bevindelijke, separerende prediking, hij drong aan op wedergeboorte en bekering, op een 'inwendig christendom'. Gedichten. Prijs f. 3,50.

Nr. 98 Johannes Sluiter, **Vernederd Nederland of Klacht over Nederlands zonden, gestraft door de sterfte onder het rundervée.** Gedichten. Actueel gezien de MKZ die nog maar net achter ons ligt. Begin 18e eeuw werden er tienduizenden stuks vee getroffen door rundpest. Pas na zeven jaar was de epidemie uitgewoed. Prijs f. 4,50.

Nr. 99 Hermannus Witsius, **Zielezucht van een verlegen christen.** Gedichten. Verschenen in 1665. Een heel bekend gedicht uit de tijd van de Nadere Reformatie aangaande de geestelijke verlating. De benauwde christen zucht of hij nog gehoor mag vinden en tegelijkertijd ligt er in het

uitstorten van de klacht nog zoetheid. Het gedicht begint met de bekende regels: *Is er nog, o groot Ontfermer, Is er voor een nare kermer, Voor een schreier nog gehoor? Is er nog een open oor?* Prijs f. 3,50.

Nr. 100 **De Westminster Confessie**, vertaald door J. de Jager. Prijs f. 5,50. Deze Confessie is in 1646 verschenen, aanvaard door de Generale Synode van de Kerk van Schotland in 1647 en hierbij werd verklaard dat deze Confessie gegrond is op Gods Woord en als zeer orthodox moet beoordeeld worden en bekrachtigd bij wet van Parlement in 1649 en 1690.

Nr. 101 Ds. J. Fraanje, **Het geestelijk wachtwoord**, Bidstond voor de Noordelijke Particuliere Synode te Utrecht op 2 februari 1937. Doet een blik werpen in het verleden en bevat lessen voor het heden. Prijs f. 3,50. Er kan telefonisch besteld worden: 0180- 622960 of bij Postbus 229, 2990 AE Barendrecht.

Robert Murray McCheyne, **De getrouwe Getuige**, 165 blz., 14,75 euro, Den Hertog Houten. Dit boek is een nieuw deel in de serie onuitgegeven preken van Robert Murray McCheyne (1813-1843). De preken getuigen van ernst en bewogenheid. Deze bundel van 15 preken is in het Nederlands vertaald door M. Krijgsman. Enkele preken uit deze uitgave zijn nooit in het Engels uitgegeven en werden direct vertaald uit het handschrift van McCheyne. In dit boek treffen we enkele bijzondere preken aan: de intrede preek van McCheyne over Jesaja 61:1-3, de proefpreek over Lucas 15:1-10 en de laatste preek van McCheyne over Romeinen 9:22 en 23 getiteld 'De vaten des toorns tot het verderf toe bereid.' We willen het slot weergeven van deze laatste preek: *Ten slotte, de ondergang van de vaten des toorns zal geen smart zijn voor de vaten der barmhartigheid. Ik heb al eens hierover tot u gesproken, maar ik wil er u nogmaals aan herinneren. De verlossenen zullen geen tranen hebben om te schreien, en hier is de reden: juist de ondergang van de goddelozen maakt de rijkdom der Goddelijk genade bekend. O, mijn gelovige broeders, het zal een ontzaglijke dag zijn wanneer wij niet zullen wenen als wij hen zullen zien omkomen. De dag komt snel dichterbij, de dag waarop geen waterbekken meer uit onze ogen zullen afvlieten, omdat zij Gods wet niet onderhouden. Maar o, broeders, laat ons wenen totdat die dag komt; want ook al zal God verheerlijkt worden in de ondergang van de vaten des toorns, toch zal Hij meer verheerlijkt worden als Hij vaten der barmhartigheid van hen maakt. De Heere zegene Zijn eigen Woord. Amen.* McCheyne mocht door genade een getrouwe getuige van de getrouwe Getuige zijn. De Heere zegene de lezing van de nu uitgegeven preken.

Ds. J.J. van Eckveld, **Brieven aan de zeven gemeenten**, 106 blz., 10,66 euro, Den Hertog Houten. Deze Bijbelstudies verschenen eerder in *De Saambinder*. De inhoud van de brieven is waarschuwend en vertroostend. Er is al veel over de brieven aan de zeven gemeenten gepubliceerd. Dat neemt niet weg dat ook de nu verschenen meditaties goede en leerzame zaken bevatten. Neem en lees.

BKG

Stichting Bureau Kraam & Gezinshulp.

omdat zorg meer is dan geholpen worden.....

*Wij bieden u verantwoorde Kraamzorg en Gezinszorg indien u niet verzekerd bent tegen ziektekosten, **maar ook** als u verantwoorde zorg op maat wenst. Bij de BKG staat het gezin centraal en dat betekent (soms) meer dan standaard hulpverlening. Helpende handen zijn belangrijk, maar principieel verantwoorde zorg voor uzelf en uw gezin is de basis voor een goed herstel.*

Onze verzorgenden zijn Rijksgediplomeerd en werken via bemiddeling van de Stichting BKG in gezinnen met een reformatorisch kerkelijke achtergrond door geheel Nederland.

Neem contact op om uw mogelijkheden te bespreken en u ontvangt vrijblijvend het BKG informatiepakket.

U kunt de BKG bereiken via onze centrale inlichtingen en inschrijfftelefoon voor **kraamzorg en gezinszorg**,

0341-270778.

(Bij voorkeur tijdens werkdagen tussen 09.00.uur en 12.00.uur.)

Lukt het u niet persoonlijk contact met ons te krijgen spreekt u dan onze voicemail in. U wordt dan zo spoedig mogelijk teruggebeld.

BKG, de zorgverlener die voelt wat u bedoelt!

MEDITATIES

Schrijver	tekst	pagina
Ds. A. van der Weerd	Genesis 27:2b	1
Wijlen Ds. N. de Jong	Genesis 32:25b	125
Ds. A. Baars	1 Samuël 7:12	117
Ds. W. van Sorge	Psalm 118:17	85
Wijlen Ds. M. Baan	Psalm 74:16b	157
Ds. M. Vlietstra	Jesaja 53:7b	45
Wijlen Ds. C. Smits	Jesaja 25:9 midden	193
Ds. A. van der Zwan	Jeremia 3:14	185
Ds. P. van Zonneveld	Mattheüs 9:36	13
Ds. B. de Romph	Mattheüs 13:45,46	21
Ds. B.L.C. Aarnoudse	Mattheüs 9:6	29
Ds. G. Bouw	Mattheüs 16:21	53
Wijlen Ds. N. de Jong	Mattheüs 11:19b	169
Wijlen Ds. J. van der Vlies	De Emmaüsgangers	77
Ds. J.M.J. Kieviet	Johannes 20:19b	61
Ds. M.C. Tanis	Johannes 16:8a en 9	93
Wijlen Ds. M. Baan	Handelingen 9:11	177
Ds. L.W. van der Meij	2 Korinthe 20:5b	141
Wijlen Ds. P. Beekhuis	Galaten 5:16	101
Ds. P. van Zonneveld	1 Thess. 5:18a	37
Ds. A. van der Weerd	Hebreeën 13:20b	69
Ds. A. Baars	1 Johannes 1:9	109
Wijlen Ds. N. de Jong	Openbaring 3:18	133
Ds. E. Hakvoort	Openbaring 22:20	149

VAN DE REDACTIE

Titel	pagina
School voor Dundas en Hamilton	2
Volendam	14
Overgang ds. J. Veenendaal	14
Aardbevingen	22
Themadag Urk	30,22
Ontmoetingsdag	78,70,62,54,38,30
Verhuisbericht Mw. Slagboom - Bos	46,30
Biddag voor gewas en arbeid	54,38
Verhuizing fam. Ds. A. den Boer	46
Landelijke ambtsdragersconferentie	46
Mond- en klauwzeer	54
Verloving	62
Goede Vrijdag en Pasen	70
Het leven bedreigd	70
Verjaardagen koningshuis	78
Pinksterappèl	86,78
Koninklijke onderscheiding	78
LCJ	119,94,86
Meerkerk	86
Samenzangavond CgK Sliedrecht Beth-El	94
Hemelvaart en Pinksteren	94
Verontrustende ontwikkelingen	110,102
Zendingsdag Elburg	119
Stichting Kom Over En Help	119
Ontmoetingsdag Bewaar het Pand	143,134,119
Ramp in New York	142
Ambtsdragersconferentie	177,194
Dankdag voor gewas en arbeid	177
Jubilea fam. Ds. A. van Heteren	178
Ds. M. Vlietstra	186,194
Kerstdagen en jaarwisseling	194

ARTIKELN

Wijlen Ds. G. Blom	Zoekers worden vindere	72
Ds. J.P. Boiten	De Generale Synode te Leeuwarden (1)	148
Ds. J.P. Boiten	De Generale Synode te Leeuwarden (2)	152
Ds. J.P. Boiten	De Generale Synode te Leeuwarden (3)	161
Ds. J.P. Boiten	De Generale Synode te Leeuwarden (4)	170
Ds. J.P. Boiten	De Generale Synode te Leeuwarden (5)	179
Ds. J.P. Boiten	De Generale Synode te Leeuwarden (6)	186
Ds. J.P. Boiten	De Generale Synode te Leeuwarden (7)	195
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij er mee? (1)	136
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij er mee? (2)	144
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij er mee? (3)	150
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij er mee? (4)	166
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij er mee? (5)	173
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij er mee? (6)	180
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij er mee? (7)	189
Ds. J.H. van Dijk	ICT, wat moeten wij er mee? (8)	197
Ds. J.H. van Dijk	Om het vaste fundament	134
W. Floor	Het komen tot Jezus	17
Ds. A. van Heteren	Brieven van Rutherford (3)	3
Ds. A. van Heteren	Het laatste oordeel	5
Ds. A. van Heteren	Brieven van Rutherford (4-slot)	14
Ds. A. van Heteren	Het Gebed	16
Ds. A. van Heteren	Het gebed in het verborgen	23
Ds. A. van Heteren	Gebedsonderwijs	30
Ds. A. van Heteren	De aanspraak van het gebed	56
Ds. A. van Heteren	Mond- en klauwzeer	
	n.a.v. "Dit is Gods vinger" door J.C. Ryle	57
Ds. A. van Heteren	Uw Naam worde geheiligd	62
Ds. A. van Heteren	Een wereldprimeur	63
Ds. A. van Heteren	Uw Koninkrijk kome	70
Ds. A. van Heteren	Uw Wil geschiede	78
Ds. A. van Heteren	Geef ons heden ons dagelijks brood	87

Ds. A. van Heteren	Beginnende van Jeruzalem n.a.v. Baruch Moaz	88
Ds. A. van Heteren	Bede om vergeving	95
Ds. A. van Heteren	Leid ons niet in verzoeking	102
Ds. A. van Heteren	Slot van het gebed des Heeren	111
Ds. A. van Heteren	Kaartspel	119
Ds. A. van Heteren	Het boek Daniël	120
Ds. A. van Heteren	Vrouw en ambt (1)	127
Ds. A. van Heteren	Vrouw en ambt (2)	137
Ds. A. van Heteren	Bevestiging en intrede Ds. K. Visser	152
Ds. A. van Heteren	Vrouw en ambt (3)	163
Ds. A. van Heteren	Vrouw en ambt (4)	181
Kohlbrugge	Twéeërlei droefheid	104
Ds. L.W. van der Meij	Dominee voor het leven? (1)	39
Ds. L.W. van der Meij	Dominee voor het leven? (2)	46
Ds. M. van der Sluys	Gepaste kleding	32
Ds. M. van der Sluys	Waarom de Statenvertaling?	41
Ds. M. van der Sluys	Van geslachte tot geslacht	112
Ds. M.C. Tanis	De reactie op het Woord	2
Ds. M.C. Tanis	Blijdschap van de Heere	22
Ds. M.C. Tanis	Levensvoorbeeld	31
Ds. M.C. Tanis	Levenshouding	38
Ds. M.C. Tanis	Niet vergeten	48
Ds. M.C. Tanis	Het gedenken in het gebed	54
Ds. M.C. Tanis	Een wonder wat stil maakt	64
Ds. M.C. Tanis	Het verleden onvergetelijk	72
Ds. M.C. Tanis	Niet losgelaten	86
Ds. M.C. Tanis	Belijden en doen	94
Ds. M.C. Tanis	Levensgezindheid	103
Ds. M.C. Tanis	In 's Heeren weg, op Zijn plaats	110
Ds. M.C. Tanis	Zingen	126
Ds. M.C. Tanis	Aan de Heere gewijd	135
Ds. M.C. Tanis	Wat gebeurde er eerst	143
Ds. M.C. Tanis	Vrolijkheid	154
Ds. M.C. Tanis	De Heere geeft	160
Ds. M.C. Tanis	Dreigend gevaar	172
Ds. M.C. Tanis	Tolerantie en reformatie	178
Ds. M.C. Tanis	Plicht	188
Ds. M.C. Tanis	16 november 1976 - 16 november 2001	190
Ds. M.C. Tanis	De sabbat - de zondag	194
Ds. A. van der Weerd	Een dringende oproep	96
Ds. P. van Zonneveld	Wordt de euro van ons allemaal? (1)	40
Ds. P. van Zonneveld	Wordt de euro van ons allemaal? (2)	47
Ds. P. van Zonneveld	Een vermaan om voorzichtig te zijn	55
Ds. P. van Zonneveld	Ouderkerk aan de Amstel	121
Ds. P. van Zonneveld	Panddag te Urk	143
Ds. P. van Zonneveld	Leerdam	145

VOOR DE JEUGD

Ds K. Visser

Heb jij weleens nagedacht over je begrafenis?	4
Hoe zit het met jouw gebedsleven?	17
Macht van Christus en van de duivel	24
Huwelijksgesprek	35
Omgang met andersdenkenden	43
Niet van dezelfde kerk	49
Verkering met een onkerkelijke	58
Een catechisatie seizoen	64
De geestelijke wapenrusting (1)	82
De geestelijke wapenrusting (2)	89
De geestelijke wapenrusting (3)	97
De geestelijke wapenrusting (4)	104
De geestelijke wapenrusting (5)	114
De geestelijke wapenrusting (6)	122
De geestelijke wapenrusting (7)	129
De geestelijke wapenrusting (8)	138
De geestelijke wapenrusting (9)	147
De geestelijke wapenrusting (10)	167
De geestelijke wapenrusting (slot)	182

VARIA

4e Open dag Waardheim	73
Actie vrijlating Christenen in China	74
Actie vrijlating christenen in Pakistan	155
Actie vrijlating Christenen in Turkmenistan	90
Algemene vergadering VGS	147
Barendrecht	140
Bezinningsavonden / geestelijke vorming	130
Bezinningsavonden stichting	
"Vrienden van het Cheider"	66
Bibliografie over de Nadere Reformatie	51
Bidstond en voorbede generale synode 2001	115
Bijbelstudie conferenties LCJ	168
Chr Geref. Bezinningskring	146
Chr. Geref. Bezinningskring binnen	
de classis Leeuwarden	59,18
Cursus Geestelijke vorming	146
De nieuwe euthanasiewet	59
Deputaatschap voor Israël belegt Israëldag	190
Deputaten "pastoraat in de gezondheidszorg"	
van de Chr. Geref. Kerken in Ned.	50,18

Vervolg VARIA

Deputaten Buitenlandse Zending	66
Deputaten Buitenlandse Zending	155
Deputaten Buitenlandse Zending	182
Elburg	105
GBS heeft na de actie 38.000 donateurs	114
Gevraagd	183
Haamstede-conferentie 2001	73,24
Jaarvergadering VGs	59
Jeugdappèl -16 LCj ; voor jou	59
KOEh	51,43
Landelijke actiedag LCJ : Voor iedereen	72,65,52
LCJ	44
LCJ kadervorming	34
LCJ Kadervorming	155,174
LCJ organiseert kruispuntconferentie	175
Nieuw beleid KOEH werpt vruchten af	115
"Om het vaste fundament" Gedenkboek Urk	156
Oproep	183

Oproep sponsor- fiets-trek-tocht	51
Ouderling Meijer begraven	50
Persbericht	83,66,19
Persbericht "Met vallen en opstaan"	155
Persberichten	182
Regionale Bezinningskring Chr. Geref. Kerk Pniël	183
ReVOKE	176
Schooldag Apeldoorn op zaterdag 9 juni 2001	66
Toogdag GBS in Barneveld	146
Veelzijdige herdenkingsbijeenkomst	
St. Ontmoeting	106
Verkeerde adresgegevens	116
Verlof fam. Ds. J. van 't Spijker	11
Verlof fam. Van den Toren	84
Verslag Bijbelstudieconferentie LCJ	49
Verslag van het LCJ jeugdappèl	174
Vliegen met het LCJ	25
Voor-beeld-ig onderwijs?	115
Zendingsdag classis Utrecht te Zeist	98
Zorgorganisaties Ger. Gez.	
Gaan intensief samenwerken	106

ONTMOETINGS DAG WERKENDAM

Ds. J.M.J. Kieviet	Psalm 119:126	75
Ds. M.C. Tanis	Een beeld van de kerk	80
Ds. K. Hoefnagel	De vreemdeling	80
Ds. A. van Heteren	Bekeert u tot Mij	82

ONTMOETINGS DAG URK

Ds. A. van de Weerd	Bij Uw altaren (1)	158
Ds. A. van de Weerd	Bij Uw altaren (2)	171
Ds. P. van Zonneveld	Het grote gevaar	159
Ds. L.W. van der Mey	Israël in nood, Crisistijd	162
Ds. M. van der Sluys	Gezangen	165

BOEKBESPREKINGEN

Schrijver	Titel	pagina
Ambrosius, Isaac	Strijdt om in te gaan	130
Arkerats-de Waal, H.A.	Elsje en Petertje en het duinhuisje	99
Barueth, ds. J. e.a.	Geen rund in de stal	131
Berg, Annemarie van den e.a.	Boaz is bruin	75
Boston, Thomas	Die mij vindt, vindt het leven	131
Boston, Thomas	Neem het kruis op en volg Mij	20
Buitelaar, Dr. P.	Prediking en geestelijk leven vanuit de praktijk toegelicht	26
Butter, ds. P. den e.a.	Leven en licht 2002	191
Calvijn, Johannes	Naar Zijn wil	139
Chr. Geref. Kerk Ede	De trouw aan ons voorheen betoond	146
Costa, Isaac da	In het kruis zal 'k eeuwig roemen	19
Dagboek	Bloeien als een lelie	26
Dam, H. van	Houvast	200
Dam, H. van	Leer mij Uw wet	67
Dijkmeijer, Jolanda	Je staat er niet alleen voor	99
Dijkmeijer, Jolanda	Waarom zegt opa niets?	99
Eikelboom, T	De stem uit de doos, Verhalen van verre vrienden	36
Eikelenboom, N.A.	Bij Luther te gast	198
Erskine, Ralph	De weg ontsloten	131
Francke, August Hermann	Eenvoudig onderricht hoe men de Heilige Schrift tot ware stichting moet lezen	74
GBS	Kort Begrip der Christelijke religie	147
Gent, ing. W. van samensteller	Uit de schat der eeuwen 2	192
Gorsel, W. van	Onder een open hemel	26
Graaf, dr. ir. J. van der e.a.	De tijd van je leven (15+)	19
Graaf, dr. ir. J. van der e.a.	Lerend leven (dagboek voor 12+)	192
Heemskerk, J.D.	Liefde langs slingerpaden	99
Heiden, ds. B. van der	Visser der mensen	74

Hill, John	Het ga zo 't wil	108
Hoogerwerf-Holleman, R	De klokkendieven	99
Huisman, L.	Geen Ander Evangelie	132
Kanis, M.	Strijd zonder genade	99
Klop-van der Bas, Nelly	Mary gaat naar school	99
Knegt, Suzanne	Een nieuwe tijd voor Mirthe	99
Koelman, Jacobus	De natuur en gronden van het geloof	26
Koese, Gert	Avonturen rond Mechelsteyn	99
Koetsier-Schokker, Jannie	Maaïke en Marijke en de kinderevangelisatie	99
Koetsier-Schokker, Jannie	Maaïke en Marijke en de ratten op de woonboot	99
Koetsier-Schokker, Jannie	Tussen vuur en rook	99
Koolen, J	Jacobus Fruytier (1659-1731)	19
Korevaar-den Bout, G.	Een verrassing voor vader	99
Logmans-Weltevrede, M.C.	Een boodschap die nooit aankwam	99
Mammenga, Lijda	Een vreemde vondst	99
Mauritz, J.H. red.	Even nadenken	75
Mauritz, J.H. red.	Wat is er met jongeren aan de hand?	84
McCheyne, R.M.	De zendingsreis van Robert Murray McCheyne	200
McCheyne, Robert Murray	Brieven van een herder	35
Meade, Mattheüs	De bijna- christen ontdekt	20
Meeuse, ds. C.J.	De voortgang van het werk in Israël	74
Meeuse, ds. C.J.	Zo zegt de HEERE	19
Meeuwen-den Hoed, Ina van	Kim en Koos en de duif	99
Minderman, ds. H.A.	Volkomen uitkomst	107
Mol, Alien	Vlucht voor de vijand	99
Mourits-den Boer, Ria	Angstige uren voor Geert	99
Mourits-den Boer, Ria	Spannende visavonturen	99
N.N.	Al wat u ontbreekt	130
Neele, ds. C.	Het karakter van de ceremoniën in Bijbels licht	74
Net, ds. J.S. van der	De zeven kruiswoorden	68
Newton, John	Brieven	74
Olevianus, Casper	Een nieuw verbond	67
Owen, John	De heerlijkheid van Christus	99
Pelt, Dr. J.W. van	Hoeden tot het heil, Gisbertus Voetius en het Pastoraat	28
Philpot, J.C.	Wat is het dat een zondaar zalig maakt?	67
Post, dr. S.D.	Bernardus Smytegelt	59, 124
Putter-Dekker, C.M. de	Een hart van goud	99
Putter-Dekker, C.M. de	Zeg het maar Romy	99
Quist, M.	Het visnet	98
Rijswijk, C. van	De Heere is mijn herder	84
Schipper, Patricia Codrington	Het Huis vol Licht	99
Seldenrijk, dr. R.	Man en vrouw in de traditie der eeuwen	139
Smith, Ds. Samuël	Het laatste oordeel	19
Spurgeon, C.H.	Het bloed van het Lam	19
Spurgeon, C.H.	In goede aarde	184
Steeg-Stolk, Hanny van der	Het boek van Bertje	99
Teeuw, drs. A.A.	Zorgen in de laatste levensfase	68
Teeuw, Drs. A.A.	Vertrouwen in de dokter?	35
Tuinman, Arie	Gods zaad kiemt in de kloostertuin	84
Tukker, dr. C.A.	Bronnen bij de belijdenis	91, 106
Veerens, Nita	Pier de poppendokter	99
Veld, H. van 't	Beminde broeder die ik vond op 's pelgrims wegen	36
Venderbos-Duijster, Mija	De kleurplaat van Koen	99
Visscher, ds. W.	Het Oost-Europese Jodendom	74
Visser, ds. H.	Rotsvast	132
Visser, ds. K. e.a.	Tijd om te leven	192
Vlastuin, Drs. W. van	Onbekeerd ... wat doe je ermee?	27
Vogelaar-van Mourik, Geesje	Tot ziens Han en Hanneke	99
Vries, dr. P. de	Calvijn over de kerk	74
Vries, dr. P. de	De droefheid naar God	74
Westerink, ds. J.	Jona	132
Westerink, ds. J.	Nahum, Habakuk, en Zefanja	11
Wezel, Leendert van	De bunker	99
Wilschut, Dr. H.J.C.C.J.	J.G. Woelderink; Om de "vaste grond des geloofs"	36
Wright, Thomas	Het leven van William Huntington	106
Zijderveld, ds. G.A.	Balsem uit Gilead	98